

Utrikeshandel med varor

2002

HA0201

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Handel med varor och tjänster

A.2 Statistikområde

Utrikeshandel

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Lagen (2001:99) om den officiella statistiken.

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån

Kontaktperson: Kaisa Ben Daher

Telefon: 08-506 945 81

Telefax: 08-506 945 71

e-post: kaisa.bendaher@scb.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, ES/UH

Kontaktperson: Kaisa Ben Daher

Telefon: 08-506 945 81

Telefax: 08-506 945 71

e-post: kaisa.bendaher@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2001:1) om uppgifter till statistik avseende Sveriges handel med EU:s medlemsländer (Intrastat).

Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2001:29) om uppgifter till statistik över vissa särskilda förflyttningar av varor.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

För hantering av sekretesskydd vid publicering tillämpas s.k. passiv sekretessbevakning. Denna innebär att SCB prövar inskränkt publicering av detaljerade vara-/landuppgifter först efter att ett företag själv har begärt detta. Tillämpningsregeln vid prövning av sekretess innebär att uppgifter publiceras om den består av minst tre (3) företag och inget av dessa svarar för mer än 90 procent av redovisat total värde.

A.8 Gallringsföreskrifter

A.9 EU-reglering

Statistiken om varuhandel med EU:s medlemsländer samt med övriga länder är reglerad genom följande av EU:s förordningar och ändringar till dessa:

Rådets förordning (EEG) nr 3330/91 från den 7 november 1991 om statistik över varuhandel

medlemsstater emellan.

Rådets förordning (EEG) nr 1172/95 från den 22 maj 1995 om statistik avseende gemenskapens och dess medlemsstaternas varuhandel med icke-medlemsstater.

Kommissionens förordning (EEG) nr 3046/92 från den 22 oktober 1992 om bestämmelser om genomförande och ändring av rådets förordning (EEG) nr 3330/91 om statistik över varuhandel medlemsstater emellan.

Kommissionens förordning (EEG) nr 3590/92 från den 11 december 1992 om statistiska informationsmedier i samband med statistiken över varuhandel medlemsstaterna emellan.

Kommissionens förklarande anmärkningar (92/C 349/01) till de Intrastatblanketter som avses i artikel 2 i kommissionens förordning (EEG) nr 3590/92.

Kommissionens förordning (EEG) nr 1917/2000 från den 7 september 2000 om vissa tillämpningsföreskrifter till Rådets förordning nr 1172/95 vad gäller statistik avseende utrikeshandel med icke-medlemsstater.

Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1182/1999 från den 10 maj 1999 om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3330/91 om statistik över varuhandel medlemsstater emellan för att begränsa antalet uppgifter som skall lämnas.

Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1624/2000 från den 10 juli 2000 om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3330/91 om statistik över varuhandel medlemsstater emellan , med särskild hänvisning till en förenklad tillämpning av varunomenklaturen.

Kommissionens förordning (EG) nr 1901/2000 från den 7 september 2000 om vissa tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 3330/91 om statistik över varuhandel medlemsstater emellan.

Kommissionens förordning (EG) nr 2150/2001 från den 31 oktober 2001 om förändring av Kommissionens förordning (EG) nr 1901/2000 av förenklad rapportering av nettovikt.

Kommissionens förordning (EG) nr 1779/2002 från den 4 oktober 2002 om nomenklatur för land och region för utrikeshandel.

Kommissionens förordning (EG) nr 1835/2002 från den 15 oktober 2002 om vissa tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 3330/91 om statistik över varuhandel medlemsstaterna emellan.

A.10 Syfte och historik

Statistiken syftar till att belysa Sveriges utrikeshandel med varor och länder. Sveriges medlemskap i EU har medfört att SCB infört helt nya system jämfört med åren före 1995 för att kunna publicera uppgifter över utrikeshandeln fr.o.m. januari 1995. T.o.m. 1994 har statistiken helt kunnat baseras på de uppgifter företagen lämnat till Tullverket vid all utförsel och införsel av varor. För att kunna redovisa statistik med samma omfattning som tidigare måste fr.o.m. 1995 uppgifter inhämtas på följande sätt:

1 Varuhandel med länder utanför EU(Extrastat)

För företag som exporterar och importerar varor från länder utanför EU (3:e land) kan - liksom före 1995 – uppgifter användas ur de exportanmälningar och importdeklarationer som företagen lämnar till Tullverket i samband med ut- och införsel av varor. År 2002 utgjorde Extrastathandeln ca 46 procent av det totala exportvärdet och ca 33 procent av det totala importvärdet.

2 Varuhandel med EU-länder (Intrastat)

Intrastatundersökningen avser företag som har en årlig varuutförsel till eller varuinförsel från övriga EU-länder om minst 1 500 000 kronor. Intrastatuppgifterna insamlas månadsvis. De uppgifter företagen lämnar är redovisade på varor (med samma varuindelning som vid handel utanför EU) och EU-land. Intrastat är utformad av EU:s statistikorgan Eurostat. Intrastat är en

cut off undersökning av varudata där de minsta företagen inte ingår i datainsamlingen. Undertäckning och svarsbortfall för företag korrigeras löpande genom olika statistiska metoder där företagets momsredovisning används som hjälpinformation. Den kompletterande uppgiften redovisar endast totala värdet av varuförvärv respektive varuleveranser med EU varje månad. SCB fördelar företagens månadsvärden på vissa varugrupper enligt SITC (FN:s varuindelning för utrikeshandelsdata; Standard International Trade Classification, rev 3). Denna korrigering av varudata utgör på årsbasis under 2002 ca 2 procent av det totala exportvärdet och ca 3 procent av det totala importvärdet. För att inte underskatta det redovisade export- och importvärdet för de enskilda EU-länderna fördelas denna handel även på länder fr.om. redovisningsmånad januari 1999.

Redovisning efter länder

Sveriges medlemskap i EU:s inre marknad har också förändrat redovisningen efter land. Tidigare landredovisning t.o.m. 1994 har vid import alltid avsett land efter varans ursprung. Den del av importen som fr.o.m. 1995 införs från annat EU-land har endast uppgift om avsändande medlemsland och anger ej ursprungsland för varan. Det betyder att Sveriges import från EU inte kan redovisas efter om varan har ursprung i annat EU-land eller kommer från 3:e land. För den övriga importen från 3:e land, som slutligt tullbehandlas i Sverige, finns liksom tidigare uppgift om ursprungsland för varan.

Bortfallet av uppgift om ursprungsland påverkar hur landfördelad import kan redovisas. Den totala importen av varor kan fr.o.m. 1995 endast redovisas efter länder med avseende på det land från vilket varan har avsänts. Den del av den totala importen som direktimporterats från 3:e land kan dessutom redovisas efter varans ursprungsland och utgör ca 33 procent av importen (år 2002). Den redovisade importen efter ursprungsland från länder utanför EU omfattar därmed endast de varor som slutligt tullbehandlas i Sverige och ej de varor från 3:e land som införts till Sverige som gemenskapsvara via annat EU-land (t.ex. japanska bilar införda till Sverige efter att ha tullbehandlas i och sedan avsänts från t.ex. Nederländerna). Uppgifter om svensk import efter ursprungsland fr.o.m. 1995 kan därmed ej jämföras med motsvarande uppgifter för tidigare år. Den totala importen med fördelning efter länder kan därför endast redovisas efter avsändningsland. Uppgifter över varuexporten efter land är däremot oförändrad jämfört med tidigare redovisning.

A.11 Statistikanvändning

Finans- och näringsdepartementen, riksbanken och NUTEK för bedömningar, prognoser och beslut inom ekonomisk politik och näringspolitik.

Kommerskollegium, Tullverket, Jordbruksverket, Livsmedelsverket för förhandlingar och utredningar på handelspolitikens område.

SCB som underlag för nationalräkenskaperna, för rapportering till EU:s statistiska organ Eurostat och andra internationella organ.

Konjunkturinstitutet, bankers och finansinstitutens analysenheter, näringslivets organisationer för bedömningar av samhällets ekonomiska utveckling och prognoser om denna.

Exportrådet, svenska och utländska företag, utländska ambassaders handelsrepresentationer som underlag för bedömning av marknadsanalyser och marknadsundersökningar.

Massmedia för nyhetsbevakning och som underlag för artiklar om utvecklingen av svensk utrikeshandel.

Forskare och utbildningsväsendet (universitet, högskolor etc.).

A.12 Uppläggning och genomförande

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Statistiken syftar till att belysa Sveriges utrikeshandel med varor och länder. Undersökningen är uppdelad i två statistiksystem:

- 1) Varuhandel med länder utanför EU (Extrastat). Totalundersökning baserad på tullens insamling av tulldeklarationer.
- 2) Varuhandel med EU-länder (Intrastat). Cut-off undersökning. Företag med årlig handel av införda eller utförda varor motsvarande mer än tröskelvärdet 1 500 000 kr är uppgiftsskyldiga. Uppgiftsskyldigheten grundas på moms-uppgifter från skattemyndigheten.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Månatlig import av varor: Införsel av varor från utlandet

Månatlig export av varor: Utförsel av varor från utlandet

1.1.1 Objekt och population

Objekt är importerade varor per referensmånad. Population är alla varor som förs in eller ut ur landet. Undantag är dock de varor som endast transporteras genom landet destinerade till annat land (transitvaror). Med vara avses lös egendom inklusive elektrisk ström. För att mäta storleken av objekten insamlas varuuppgifterna från företag med handel av varor med andra länder.

1.1.2 Variabler

Statistisk varukod enligt KN8, partnerland (export: bestämmelseland, import: avsändningsland/ursprungsland), transaktionstyp, nettovikt, annan kvantitet än vikt för vissa varor, statistiskt varuvärde (export värderat fob; import värderat cif).

1.1.3 Statistiska mått

Summavärden per vara och land, landgrupper samt total export och import samt handelsnetto (export minus import) för vald referensmånad. För jämförbarhet mellan den separata Snabbstatistiken som grundar sig på urval och Detaljstatistiken har uppställts kvalitetskravet att precisionen i Snabbstatistiken ska motsvara precisionskravet på 500 mkr (+ eller -) för de undersökta populationerna, vilket innebär ett maximalt fel på handelsnetto på 1 miljard kronor. Detta gäller under förutsättning att svarsbortfallet är lågt och samtliga företag svarar i den största storleksklassen.

Volym- och prisindex fördelat på varugrupper per kvartal

1.1.4 Redovisningsgrupper

Varufördelning enligt 2, 4, 6 och 8-siffernivån av den Kombinerade Nomenklaturen (KN), 1, 2 och 3-siffernivån av SITCrev3 (Standard International Trade Classification), ProduktSNI97 (Svensk näringsgrensindelning) och användningsområden MIG (Major Industrial Groups). Avsändnings- och ursprungsland för importen och bestämmelseland för exporten samt grupper av dessa.

1.1.5 Referenstider

Uppgifter insamlas per kalendermånad löpande.

1.2 Fullständighet

SCB:s system bygger i första hand på EU:s förordningar. Marknadens krav är inte alltid identisk med förordningarnas (ingen insamling av ursprungsland, ingen publicering av transaktionstyp).

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

God vad avser värdet på total export och import.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerhet om hur små företags varuhandel (under 1 500 000 kr/år) är fördelad på varor och länder inom EU. Detta kan orsaka lägre tillförlitlighet för redovisade uppgifter per vara och land

2.2.1 Urval

För EU-handel samlas detaljerade vara-/landuppgifter in från företag som har en handel som överstiger 1 500 000 kr per år; Intrastat är en cut-off undersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Populationsramen avser de varor som Sverige importerar eller exporterar till andra länder. Då det gäller varuhandel med länder utanför EU (Extrastat) görs en totalinsamling. För varuhandel inom EU (Intrastat) insamlas endast de största företagen (97 % av den totala handeln) och ett tröskelvärde om 1 500 000 sek tillämpas.

2.2.3 Mätning

Uppgifter om handel med länder utanför EU erhålls genom att statistiskt bearbeta av tullverket insamlade administrativa exportanmälningar och importdeklarationer. För Intrastatundersökningen (varuhandel med EU-länder) insamlas uppgifterna fr.o.m. januari 1999 direkt av SCB. Mätfel uppträder i viss utsträckning, och då framför allt då respondenten skall ange nettovikt eller annan kvantitet, där förekomst av höftning eller konstruerade siffror ibland kan vara fallet. Företagens osäkerhet att klassa varor till rätt varukod föranleder att anta att en viss procent utgörs av felklassificerade varor. Dessutom förekommer vissa systematiska och periodiska fel i rapporteringen på grund av tolkningsfel och bristande resurser hos uppgiftslämnaren.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfallet vid första publiceringstillfället för införsel från EU var 5 procent i värde och 16 procent i antal företag under 2002. Svartsbortfallet för utförsel till EU var 3 procent i värde samt 14 procent i antal företag 2002. Tack vare ett intensifierat vites- och påpinnelsearbete har bortfallet minskat. Svartsbortfallet skattas med hjälp av momsuppgifter och med prognosmetoden Exponential Smoothing. Tre alternativa metoder används:

1. Framskrivning utan säsongskomponent
2. Framskrivning med säsongskomponent
3. Skattning med momsvärden

Först skattas företagens totala månadshandel med varor. Därefter fördelas skattningarna på varor och länder, där företagshistorik och homogenitet i varuhandelsstruktur utnyttjas.

Det partiella bortfallet låg 2002 på ca 2 procent för utförsel till EU och ca 4 procent för införsel från EU.

2.2.5 Bearbetning

Ca 90 procent av uppgiftslämnarna av Intrastat rapporterar via pappersblankett. I framtiden kommer dock en betydligt mindre andel rapportera via pappersblankett, och istället övergå till rapportering via e-post med hjälp av programvaran IDEP (Intrastat Data Entry Package) eller till andra typer av elektroniskt uppgiftslämnande. Under 2002 var ca 2 procent av de inrapporterade utförselposterna behäftade med någon typ av fel. Motsvarande siffra för införselposterna var ca 3 procent. Dessa fel kommer på sikt minskas tack vare ett ökat användande av IDEP. I IDEP liksom i EDI (Electronic Data Interchange) görs maskinella kontroller innan data kommer till SCB. EDI handhas av Tullen, som också ombesörjer leverans av data.

De valideringsfel som hamnar i en fellogg rättas upp maskinellt och manuellt.

Granskningen av Intrastatuppgifter delas upp i följande steg:

- 1) Kontroll av svartsbortfall
- 2) Automatisk imputering
- 3) Validering
- 4) Företagsgranskning
- 5) Prisgranskning
- 6) Makrogranskning
- 7) Momsgranskning
- 8) PubID- och Bortfallskörning (kompensation för bortfall och handel under tröskelvärdet samt omräkning från fakturavärde till statistiskt värde)
- 9) Publiceringsgranskning
- 10) Publicering och leveranser

2.2.6 Modellantaganden

I skattningarna i Intrastat delas ej svarande företag upp i svartsbortfall samt ej uppgiftslämnarskyldiga företag. För svartsbortfallet används framskrivningsmetoden Exponential Smoothing då det gäller större företag. I denna framskrivningsmetod beaktas en modell där man justerar för säsongsmässig handel, och en där man ej tar hänsyn till den säsongsmässiga variationen. Momsuppgifterna används för att skatta bortfallet för mindre uppgiftsskyldiga företag eller ej uppgiftsskyldiga företag

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

För närvarande inga osäkerhetsmått i publiceringstabellerna.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Uppgifter insamlas per kalendermånad löpande. (kvartal, halvår och år).
Undersökningsfrekvensen avser periodiciteten i statistikens referens tid.

3.2 Framställningstid

Ca 25 dagar efter referensmånad för snabbstatistik (total export, import och handelsnetto). Ca 70 dagar efter referensmånad för detaljerade vara/landuppgifter. Ca 80 dagar efter referenskvartalet för volym- och prisindex fördelat på varugrupper.

3.3 Punktlighet

Vissa avvikelser kan förekomma.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Omläggningen av statistiken från 1995 innebär att betydande svårigheter föreligger att jämföra resultaten med uppgifter före detta år. Från och med 1998 blev företagen ombedda att i Intrastat rapportera in fakturerat värde istället för statistiskt värde. Det kan därför hända att viss osäkerhet har funnits bland företagen under 1998, och att man i vissa fall då fortfarande felaktigt rapporterat in statistiskt värde istället för fakturerat värde.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Samstämmighet med FN:s och EU:s standarder. Statistiksystemet Intrastat tillämpas i alla EU-länder.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Företagens EU-momsdeklarationer används som skattning av bortfall av Intrastatuppgifter och även för avstämning av inlämnade Intrastatuppgifter.
Statistik över industriproduktionen i Sverige är fördelad enligt samma varunomenklatur (KN8) som utrikeshandelsstatistiken, vilket möjliggör sammanvändbarhet av export-, import- och produktionsuppgifter på varunivå.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Publikationer, Sveriges Statistiska Databaser och Internet

5.2 Presentation

Statistiska meddelanden (SM):

HA17 Utrikeshandel. Snabbstatistik, månad

HA22 Utrikeshandel. Export och Import fördelade på varor och länder, månad

HA23 Utrikeshandel, Volymindex, kvartal

Sveriges Statistiska Databaser (SDB):

Utrikeshandel, totalt inkl snabbstatistik, månad

Utrikeshandel, KN8 fördelad på länder, månad

Utrikeshandel, varugrupper SITCrev3 fördelad på länder, månad

Utrikeshandel, varugrupper ProduktSNI97 fördelad på länder, månad

Utrikeshandel, volymindex SITCrev3, kvartal

Internet:

Statistiska centralbyråns hemsida (www.scb.se)

Pressmeddelanden, månad

Statistiska Meddelanden, månad

Export, import och handelsnetto

Export och import för viktiga varuområden, månad

Sveriges trettio största handelspartners, månad

5.3 Dokumentation

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärmaterialen lagras i PC-miljö. Specialbearbetningar av primärmaterialen kan genomföras enligt användarens önskemål.

5.5 Upplysningstjänster

Programmet för utrikeshandel har egen upplysningstjänst som erbjuder allmän information samt uppdragsverksamhet. E-post: utrikeshandel@scb.se

Dessutom finns en jourfunktion avseende Intrastat ärenden/upplysningar. E-post: intrastat@scb.se

Därutöver kan viss allmän information om Intrastatsystemet (bl.a. uppgifter om nomenklaturen) inhämtas från www.intrastat.scb.se.

2005-05-10